

endvidere give retshjælp på den måde, at en medarbejder kommer hjem til den retshjælpsøgende.

De private retshjælpsinstitutioner har i øvrigt hver deres regler for rådgivningen. Som nævnt ovenfor er det en betingelse for at få tilskud, at retshjælpen mindst dækker de personer og de sagsområder, som er omfattet af ordningen med offentlig retshjælp ved advokater. Endvidere skal retshjælpen som udgangspunkt mindst have samme omfang som denne ordning, idet der dog også kan gives tilskud til retshjælpskontorer, som kun giver mundtlig rådgivning.

I praksis er der ofte økonomiske transgbetingelser knyttet til retshjælp ved de private retshjælpsinstitutioner, men det er op til den enkelte institution, og grænserne er ikke nødvendigvis lige så faste som grænserne for fri proces og offentlig retshjælp ved advokater.

3.2. Retsplejerådets overvejelser

3.2.1. Retsplejerådet finder, at den eksisterende fleksible, flerstrengede retshjælpsmodel er en god løsning, der ikke er anledning til at ændre grundlæggende på. Efter Retsplejerådets opfattelse opfylder de eksisterende ordninger tilsammen kravet om en landsdækkende, velkvalificeret og lettilgængelig retshjælp. Retshjælpen er ikke i alle tilfælde vederlagsfri, men det mener Retsplejerådet heller ikke, at den bør være, idet en passende egenbetaling er med til at sikre, at retshjælpen kun modtager seriøse henvendelser, hvilket både begrænser de offentlige udgifter og giver bedre mulighed for rådgivning af dem, der har hjælp behov.

Retsplejerådet *flertal* (11 medlemmer) foreslår, at Civilstyrelsen får det overordnede ansvar for at følge retshjælpsområdet, såfremt flertallets forslag om at samle behandlingen af ansøgninger om fri proces i Civilstyrelsen gennemføres, jf. om dette forslag pkt. 4.2.8 nedenfor. Herved kan der efter flertallets opfattelse opnås en gavnlig koordinering af indsatsen på de meget forbundne områder retshjælp og fri proces.

Retsplejerådet anfører, at når der foreligger en tvist, er retshjælps funktion at bidrage til, at tvisten bliver behandlet og løst på den for parterne og samfundet mest hensigtsmæssige måde. Dette betyder bl.a., at en tvist bør løses så tidligt som muligt og så billigt som muligt, således at den økonomiske og psykiske belastning af parterne minimeres, men uden at tvistløsningens kvalitet på uacceptabel måde forringes.

3.2.2. Efter Retsplejerådets opfattelse kan det være hensigtsmæssigt at operere med nogle forskellige trin eller niveauer for retshjælp. Det drejer sig om helt grundlæggende mundtlig rådgivning (trin 1), rådgivning ud over helt grundlæggende mundtlig rådgivning

(trin 2) og rådgivning i forbindelse med forligshandlinger (trin 3).

På første trin (trin 1) står den person, der er i tvivl om, hvorvidt et krav overhovedet er berettiget. Det kan være en person, der føler sig uretfærdigt behandlet i en eller anden sammenhæng, men som er i tvivl om, hvordan han eller hun måske kan komme videre. Eller det kan være en person, der er blevet præsenteret for et krav, som han eller hun er i tvivl om er berettiget.

Efter Retsplejerådets opfattelse bør behovet for en helt umiddelbar afklaring af, om der overhovedet er grund til at gå videre med en sag, dækkes af retshjælpsinstitutionerne og advokatvagterne. Retsplejerådets opfattelse er, at retshjælpsinstitutionerne og advokatvagterne er velegnede til en sådan helt grundlæggende mundtlig rådgivning, som ikke blot omfatter de juridiske spørgsmål af betydning for tvisten, men også de praktiske og økonomiske muligheder for at gå videre, således at den rådsøgende får et beslutningsgrundlag for, om han eller hun vil gå videre med sagen.

På næste trin (trin 2) står den person, der enten ud fra grundlæggende rådgivning hos et af de officielle retshjælpstilbud eller på egen hånd, eventuelt med bistand fra sit eget netværk, er på det rene med, at han eller hun har et krav eller indsigelse, der er grund til at fastholde, og som også har en idé om, hvordan han eller hun kan komme videre i sagen, men har behov for bistand hertil.

Bistanden kan for eksempel angå korrespondance eller afholdelse af møde med modparten, udfyldelse af klageformular ved klage til Forbrugerklagenævnet eller et privat klage- eller ankenævn eller udfyldelse af stævningsblanket eller svarskriftblanket til brug for en retssag. Bistanden kan således også angå udfyldelse af en betalingspåkravsblanket til brug for gennemførelse af et ubestridt krav.

En sådan begrænset sagsbehandling kan efter Retsplejerådets opfattelse ske både i retshjælpsinstitutioner og ved advokatretshjælp med offentligt tilskud.

Retsplejerådet anfører, at forligsmæssig afslutning af en tvist har mange fordele. Sagen kan normalt afsluttes hurtigere og billigere, og parterne har større indflydelse på processen og på resultatet. Fremtidig kontakt mellem parterne er lettere end efter en dom, og parterne vil jævnligt være mere tilfredse efter en forligsmæssig løsning.

I relation til retshjælp finder Retsplejerådet det væsentligt, at reglerne herom udformes på en sådan måde, at de fremmer muligheden for forligsmæssige løsninger. Retsplejerådet foreslår derfor, at den eksisterende udvidede retshjælp videreføres som en særlig retshjælp med henblik på at opnå en forligsmæssig